

Gunnar & Gunnar i kontrastfullt møte

KVITeseID, Telemark (Dagbladet): «Frå Gunnar til Gunnar» er en utstillingstittel som vekker nysgjerrighet, og i Kviteseid Kunstforening fins de fulle signaturene hos navnebrødrene.

- [Les artikkelen senere](#)
- [Utskriftsvennlig versjon](#)
- [Tips en venn om saken!](#)

AV [HARALD FLOR](#)

Lørdag 8. juli 2000 9:48,
oppdatert 1:35

Gunnar Torvund og Gunnar Utsond har begge skrevet seg inn i vår hjemlige kunsthistorie som særegne skulptører, men foruten felles forankring til Kviteseid er det lite som forener de to kollegene. Riktig nok fikk duoen sin grunnleggende utdanning på Kunstakademiet i København, men på hver sin side av forrige sekelskifte. Utsond ble varig influert av Stephan Sindings germanske symbolisme i 1889, mens Torvund snart distanserte seg fra idealene hos den franskorienterte klassisisten Gottfred Eickhoff 80 år seinere.

Norrøn «Helferd»

Utsond er vel i dag et mer ukjent navn enn Torvund, selv om to av hans hovedverker - «Helferd» og Welhaven-monumentet - står offentlig til skue på Briskeby og ved Sjømannsskolen i Oslo. Kviteseid-utstillingen rommer utkast og detaljer i gips til disse verkene, som også her framtrer som rake motpoler i livsverket.

DEPRIMERT DIKTER: Gunnar Utsonds utkast til Welhaven-monumentet med motto fra diktlinjen «det er en bitter kvide».

«Helferd» fra 1897 henter sitt dødsmotiv fra norrøn mytologi, men de dramatisk styrtende Balder og Nanna på hesteryggen mot Helheimen var et tidstypisk tema.

Helvetesrittet i gips ble også belønnet med gullmedalje på Verdensutstillingen anno 1900 i Paris, og selv et sekelskifte seinere er det grunn til å påskjønne foreningen av demoni og dynamikk i detaljen med det vilt stirrende hestehodet.

Torvund har gitt dødsangsten vår tids ansikt i sin kjente skulptur «Tortur», men den befinner seg på vandreutstillingen «Between Space and Time» i USA. Derimot oppstår en flertydig forbindelse mellom en slørprydet - men ellers naken - gipsfigur «Brur som ler», og Utsonds melankolske versjoner av Welhaven og Camilla Collett. Torvunds skrattende skikkelse som formelig rister av latter i sin lenestol, blir både en kontrast til Welhavens lyse gipsfigur sittende i mørkstemt positur, og vis-à-vis en eldet Collett fra ei tid hvor kvinnens stilling var alt annet enn løssluppen.

Fossegrimen

Mens Utsond grep til symbolismens voldsomste repertoar, underspiller Torvund i sine skulpturelle metaforer. Det ser man av sammenstillingen mellom forgjengerens skisse til Eidsvoll-monument, «Frihetshymnen», og objektet «Fiolin-veng» av den andre. Utsonds utkast begynner med en brodering av politikere, og fortsetter i en søyle hvor et mylder av mennesker symboliserer livets gang fra kaos til oppadstigende orden. Søylene toppes av sagnskikkelsen Fossegrimen i voldsom utfoldelse på fele.

Mot denne symboltunge kombinasjonen av mytisk musikanter i opphøyd posisjon over menneskelivets monolittiske mønster, setter Torvund sin skulpturelle syntese av en fiolinkasse med englevingens kontur. En forening så selvfølgelig som et fantasiens fjærlette grep, hvor han åpner for forestillingen om musikkens magi med et suggestivt snitt gjennom treverket.

Her blir den kunstneriske konstallasjonen «Frå Gunnar til Gunnar» en megetsigende motsetning.